

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Mårtenson, Nils
Tel: 010-698 16 03
nils.martenson
@naturvardsverket.se

BESLUT
2020-04-06 Ärendenr:
NV-00234-20

Beslut om skydds jakt efter knobbsäl för 2020 och början av 2021

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att tillåta skydds jakt efter 900 knobbsälar.

Skydds jakten får endast ske efter knobbsälar som befinner sig inom 200 meter från en plats där fiske bedrivs och där knobbsälar orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

Skydds jakten får ske från stillaliggande båt med motorn på eller av.

Vid sidan av kulammunition av klass 1 får även kulammunition av klass 2 användas.

Detta beslut ska delges med kungörelsedelgivning och gälla även om det överklagas.

Villkor för skyddsjakten genomförande

Jakttid

Skyddsjakten får ske under tiden:

- 20 april till och med 20 maj 2020
- 16 juli till och med 31 december 2020
- 1 januari till och med 19 april 2021

Jaktområde

Skyddsjakten får bedrivas inom svenskt territorium i följande områden:

- Västra Götalands län
- Hallands län
- följande kommuner i Skåne län:
 - o Båstad
 - o Ängelholm
 - o Höganäs
 - o Helsingborg

Undantagna områden

Ingen skyddsjakt efter knobbsäl får med stöd av detta beslut ske inom nationalparker. Jakt enligt detta beslut inom andra skyddade områden (exempelvis sälskyddsområden, Natura 2000-områden eller naturreservat) är bara tillåten om den kan ske utan hinder av de regler som gäller i dessa områden. Jakt som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-områden kan enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (1998:808) även kräva tillstånd ("Natura 2000-tillstånd"). Frågor om sådant tillstånd prövas av länsstyrelsen i aktuellt län.

Fiskodling

Detta beslut medger inte skyddsjakt för att förhindra allvarlig skada vid fiskodling. För att få bedriva skyddsjakt vid fiskodling krävs ett separat beslut som Naturvårdsverket beslutar om efter ansökan från enskild.

Antal knobbsälar som får fällas

Totalt får 900 knobbsälar fällas under skyddsjakten. Antalet fördelas i tid och mellan länen enligt följande:

Västra Götalands län – totalt 560

20 april till och med 20 maj 2020	160
16 juli till och med 31 december 2020	240
1 januari till och med den 19 april 2021	160

Hallands län - totalt 200

20 april till och med 20 maj 2020	50
16 juli till och med 31 december 2020	100
1 januari till och med den 19 april 2021	50

Del av Skåne län – totalt 140

20 april till och med 20 maj 2020	30
16 juli till och med 31 december 2020	80
1 januari till och med den 19 april 2021	30

Utbildning och statligt jaktkort

Den som jagar knobbsäl från båt ska ha gått utbildning i säljakt. Utbildningen ska vara organiserad av jägarorganisation i Sverige eller Finland.

Den som jagar ska betala viltvårdsavgift för statligt jaktkort.

Jaktmetoder och tillåtna jaktmedel

Skyddsjakten får bedrivas:

- från land
- från is
- från konstruktion som är fäst på botten
- från stillaliggande båt med motorn på eller av
- med typgodkänt fångstredskap

Vid jakt med gevär får vid sidan av kulammunition av klass 1 skyddsjakten även ske med kulammunition av klass 2.

Kontakta Naturvårdsverket innan och efter skyddsjakt***Innan skyddsjakt***

Den som avser att bedriva skyddsjakt efter knobbsäl ska närmaste vardag innan jakten genomförs besöka Naturvårdsverkets hemsida, eller kontakta Naturvårdsverkets kundtjänst, för att få information om hur många knobbsäl som återstår av antalet som tillåtits i det aktuella länet och för att få information om provtagning fortfarande ska ske från fällda sälar i det aktuella området. Se nedan under ”Upplysningar” för kontaktuppgifter till Naturvårdsverket.

Efter skyddsjakt

Den som fällt säl under skyddsjakt ska meddela detta till Naturvårdsverkets så snart som möjligt men senast närmaste vardag efter att säl fällts. För att lämna uppgifterna går det att använda sig av det formulär som finns tillgängligt för ändamålet på Naturvårdsverkets hemsida. Alternativt går det också att kontakta kundtjänst via telefon eller e-post.

Dessa uppgifter ska lämnas:

- Skyttens namn, adress, telefonnummer och e-postadress
- Tidpunkt då säl fällts
- Position där säl fällts i WGS84-format och var denna position är i förhållande till närliggande känd plats (exempelvis ort, ö, fyr, vattenområde eller motsvarande)
- Uppskattat avstånd mellan position där säl fällts och plats där fiske bedrivs
- Om säl bärgats och om provtagning genomförts.

Om säl bärgats (eller det i övrigt är möjligt att avgöra) ska även följande uppgifter lämnas:

- Kön på fälld säl
- Längd på fälld säl (från nos till svanspets)

Bärgning och provtagning

Fällda knobbsälar ska så långt som möjligt bärgas. Om knobbsäl fällts och har kunnat bärgas ska provtagning ske:

- i Västra Götalands län under tiden från och med 1 oktober till och med den 31 december tills 10 sälar fällts och bärgats under perioden
- i Hallands län ner till och med ovan angiven del av Skåne län under tiden från och med 1 oktober till och med den 31 december tills 10 sälar fällts och bärgats under perioden.

Vidare ska det, även efter det att 10 sälar i respektive område bärgats och provtagits, ske provtagning av sammanlagt 20 stycken ytterligare knobbsälshonor med en kroppslängd på 130 cm eller längre (från nos till svansspets). Detta provtagningsförfarande gäller under perioden 1 oktober 2020 – 19 april 2021 och avser båda provtagningsområdena sammantaget.

När provtagning från knobbsäl ska ske innefattar detta följande prover:

- Underkäke
- Samtliga inre organ utskuret i ett stycke från tunga till anus (inkl. mag- och tarmkanal)
- Reproduktionsorgan (inkl. ev. foster) från honor, testiklar och penisben från hanar
- Remsa av späck och hud (några cm bred och ca 30 cm lång, ca 200 gram)
- En bit muskel ca 100 gram

Proverna ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet.

Om knobbsälar fälls utanför de angivna tidsperioderna för provtagning eller när för provtagningen angivet antal fällts och bärgats under perioden ska ingen provtagning ske. Ersättning för provtagning kommer endast utgå för inskickad komplett provtagning som skett under ovan angivna tidsperioder.

I den händelse tagna prover inte kan levereras till Naturhistoriska riksmuseet ska detta rapporteras till Naturvårdsverket för att möjliggöra ny provtagning.

Handledning och instruktioner för provtagning finns tillgängligt genom Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats (se under ”Upplysningar”).

Bakgrund

Naturvårdsverket kan besluta om skydds jakt efter säl på eget initiativ eller efter ansökan från enskilda. I likhet med föregående år har Naturvårdsverket valt att på eget initiativ utreda behovet av skydds jakt. Grundtanken är att om möjligt förekomma enskilda ansökningar och därmed möjliggöra skydds jakt så snart behov uppstår i samband med skada på fångst eller redskap. Ärendets handläggning har innefattat en skrivelse med aktuella frågeställningar till berörda länsstyrelser, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges Lantbruksuniversitet, Naturhistoriska riksmuseet och Jordbruksverket samt olika intresseorganisationer. Naturvårdsverket har mottagit svar och synpunkter från både myndigheter och intresseorganisationer.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket får på eget initiativ besluta om skyddsjakt efter säl för att förhindra allvarlig skada på fiske om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905).

I beslut om skyddsjakt ska det enligt 9 b § jaktförordningen anges

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket kan med stöd av 24 d § jaktförordningen tillåta jakt från motordrivna fordon, exempelvis båtar med motorn igång, vilket annars är förbjudet enligt 31 § jaktlagen (1987:259).

Naturvårdsverket kan med stöd av 43 § i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt tillåta att skyddsjakt efter säl även får ske med kulammunition av klass 2. Enligt 16 § samma föreskrifter får annars bara kulammunition av klass 1 användas för jakt efter säl.

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett skyddsjaksbeslut ska gälla även om det överklagas.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) ske genom kungörelsedelgivning.

Skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap

Knubbsäl finns med i bilagorna 2 och 5 till rådets direktiv (92/93/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Det innebär bland annat att Sverige måste säkerställa att jakt efter knubbsäl är förenlig med upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för arten.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindrande av allvarlig skada

Havs- och vattenmyndigheten m.fl. har i yttrande till Naturvårdsverket lämnat uppgifter om de skador som knubbsäl (och gråsäl samt vikare) orsakar fisket. Antalet fiskare som rapporterade sälskador under 2019 är betydande och samtliga län med kust mot havet har inrapporterade skador. Vidare framgår av uppgifterna från Havs- och vattenmyndigheten att skador orsakade av säl i princip förekommer utefter hela Sveriges kuststräcka och att skadorna är omfattande. Inte minst det kustnära yrkes- och husbehovsfisket med passiva redskap anges vara hårt drabbat av sälskador. I december 2014 rapporterade Havs- och vattenmyndigheten att total ekonomisk skada beräknat på

infiskningsvärde enligt loggböcker och kustfiskejournaler uppgår till ca 33,3 miljoner kronor per år. Då är heller inte så kallade dolda skador på fisket medräknat. Skadorna bedöms inte ha minskat sedan dess och inget talar för minskade sälskador under 2020. Enligt tidigare rapporter från Havs- och vattenmyndigheten är det också troligt att det finns ett antal fiskare som har sälskador men av olika anledningar inte rapporterar dessa.

Enligt länsstyrelsen i Skåne har till stora delar fiske med nät och krok omöjliggjorts på grund av att sälen skadar fångst och redskap eller äter upp fångsten i fiskeredskapen. Vidare uppges att det på många kuststräckor inte längre är möjligt att bedriva husbehovsfiske med nät på grundområden. Fiske med fasta redskap som bottengarn och fällor anges påverkas negativt i de fall sälar bevakar ingångarna till fällorna och i de fall sälen lyckas ta sönder redskapen eller skada fångsten i redskapen. Detta skapar även en stress för den fisk som redan gått in i redskapet vilket kan medföra att fisk dör innan de kan selekteras. Fiske med ryssjor och burar påverkas också negativt på liknande sätt. Enligt länsstyrelsen i Västra Götaland påverkas fisket ekonomiskt genom skadad och utebliven fångst samt genom skador på fiskeredskapen. Periodvis är det så omfattande sälskador att fiskare väljer att inte lägga ut sina redskap. Skadorna gör också att fiskare kan behöva byta fiskeplats oftare för att försöka undkomma sälen. Omfattningen av skadorna varierar under året men Naturvårdsverket konstaterar att de flesta fiskemetoder drabbas av allvarliga skador under hela fiskesäsongen.

Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt efter säl ibland endast kan förväntas ha en relativt begränsad och tillfällig effekt mot skador. Men Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt kan vara en lämplig lösning då jakten kan få sälar att undvika de områden som nyttjas av fiskare och då den kan riktas mot skadegörande individer.

I likhet med föregående år gör Naturvårdsverket bedömningen att knobbsäljar med stor sannolikhet kommer fortsätta att orsaka allvarliga skador. Skydds jakt efter knobbsäl behövs därför för att det ska finnas möjlighet att förhindra skador.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på fisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- skrämman bort sälarna från fiskeplatserna med exempelvis ljud
- vakta vid redskapen
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- val av redskap som är särskilt utformade

Erfarenheterna visar att dessa skadeförebyggande åtgärder har begränsad och oftast kortvarig effekt. Trots en längre tids arbete för att utveckla redskap och metoder som ska vara säkra mot sälangrepp finns det ännu inte fiskeredskap som effektivt förebygger och minskar risken för sälskador för alla typer av fiske och för alla fiskares behov och förutsättningar. Mot denna bakgrund bedömer

Naturvårdsverket att det saknas annan lämplig lösning än skyddsjakt för att helt förhindra de allvarliga skador som orsakas av knobbsäl och att skyddsjakt är ett nödvändigt komplement till andra åtgärder.

Gynnsam bevarandestatus

Helsingforskommissionen (det styrande organet för Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö) föreslår att det undre referensvärdet för antalet knobbsälar bör ligga på minst 10 000. Detta referensvärde är även det som i enlighet med art- och habitatdirektivet inrapporterats av Sverige till Europeiska Unionen.

Genom att antalet knobbsälar överstiger referensvärdet säkras den biologiska nivå som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Skyddsjakt kan tillåtas utan att gynnsam bevarandestatus äventyras om populationen överstiger denna nivå och har en långsiktig positiv tillväxt.

Av den nationella förvaltningsplanen för knobbsäl i Skagerrak och Kattegatt från 2012 framgår att knobbsälarna ska ha en gynnsam bevarandestatus och en neutral eller positiv utveckling.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för övervakning av beståndsutvecklingen hos sälarterna i de svenska havsområdena. Övervakningen utförs av Naturhistoriska riksmuseet.

Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att antalet knobbsälar i Skagerrak beräknas till cirka 10 000 individer. I Kattegatt beräknas antalet knobbsälar till runt 14 000 i den för Sverige och Danmark gemensamma populationen. Tillväxthastigheten för knobbsälspopulationerna i Skagerrak och Kattegatt ligger på runt 5 - 7 % per år. Utifrån ovanstående har också de båda populationerna bedömts ha gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket bedömer mot denna bakgrund att skyddsjakt efter totalt 900 knobbsälar från bestånden i Skagerrak och Kattegatt fördelat på berörda län enligt ovan inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Sammanfattningsvis gör därför Naturvårdsverket bedömningen att samtliga förutsättningar är uppfyllda och fattar därför beslut om att tillåta skyddsjakt efter knobbsäl.

Villkor

De beslutade jakttiderna syftar till att ge så goda förutsättningar som möjligt för skyddsjakt efter knobbsäl samtidigt som hänsyn tas till sälarnas behov av ro under kutningstiden. Det är därför ett uppehåll i jakttiden från och med den 21 maj till och med den 15 juli.

Syftet med skyddsjakten är att förhindra allvarliga skador på fångst och redskap och en förutsättning är att det inte finns någon annan lämplig lösning. Därför tillåts skyddsjakten endast i närheten av platser där fiske bedrivs (inom 200

meter) och där knubbsälar orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen.

För att underlätta bärgning av fällda sälar får jakten ske från stillaliggande båt med motorn på eller av. Kulammunition av klass 2 tillåts för att möjliggöra användning av ammunition som minskar risken för rikoschetter.

Det bedöms vara av vikt att Naturhistoriska riksmuseet får in de prover som behövs för deras arbete med att övervaka knubbsälspopulationernas hälsostatus. Det finns därför krav på att prover från fälld säl som kunnat bärgas skickas in till Naturhistoriska riksmuseet under vissa tidsperioder.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skyddsjakten kan inledas då jakttiden startar. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Det finns därför skäl för att beslutet ska gälla även om det överklagas. Det finns även tid mellan beslutsdatum och jaktstart som ger berörda möjlighet att ta del av beslutet innan det börjar tillämpas.

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Upplysningar

Länsstyrelserna får med stöd av 47 § jaktförordningen meddela tillstånd till jakt på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket jaktlagen. Det är även möjligt att efter överenskommelse med jakträttshavaren bedriva skydds jakt efter säl på annans jaktområde.

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats

Webbplats: www.naturvardsverket.se/saljakt

E-post: viltforvaltning@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (vardagar 08:00-16.30)

Se bilaga för information om hur man överklagar.

Beslut i ärendet har fattats av biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka efter föredragning av enhetschefen Marcus Öhman. I ärendets handläggning har handläggaren Nils Mårtenson samt juristen Emil Ekström deltagit.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Marcus Öhman

Kopia till:

Havs- och vattenmyndigheten
HELCOM
Jordbruksverket
Jord- och Skogsbruksministeriet, Helsingfors
Jägarnas Riksförbund
Klimat- och miljödepartementet, Oslo
Kustbevakningen
Lantbrukarnas Riksförbund
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Miljödepartementet, Stockholm
Miljöministeriet, Helsingfors
Miljö- och Födevareministeriet, Köpenhamn
Naturhistoriska riksmuseet
Näringsdepartementet, Stockholm
Närings- och fiskeridepartementet, Oslo
Polismyndigheten
Program Sälar och Fiske
Skärgårdarnas riksförbund
Svenska Fiskares Riksförbund
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening
Viltskadecenter

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.